

THEORIES OF PEDAGOGY AND THE DEVELOPMENT OF PHILOLOGICAL SCIENCES

Collective monograph

ISBN 979-8-89145-204-6

DOI 10.46299/ISG.2023.MONO.PED.4

BOSTON(USA)-2023

ISBN – 979-8-89145-204-6

DOI – 10.46299/ISG.2023.MONO.PED.4

*Theories of pedagogy and the
development of philological
sciences*

Collective monograph

Boston 2023

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

ISBN – 979-8-89145-204-6

DOI – 10.46299/ISG.2023.MONO.PED.4

Authors – Miroshnyk S., Шульга С., Кобякова І., Mezhiievska I., Maslovskiy V., Mihalyuk A., Miroshnichenko V., Nikolaeva S., Chernysh V., Diachkova Y., Synekop O., Umbetov A., Umbetova M., Zhygalo I., Федотова О., Томаз І.

REVIEWERS

Kazachiner Olena – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Human Health, Rehabilitation and Special Psychology, Kharkiv National Pedagogical University named after G.S. Skovoroda.

Published by Primedia eLaunch

<https://primediaelance.com/>

Text Copyright © 2023 by the International Science Group(isg-konf.com) and authors.

Illustrations © 2023 by the International Science Group and authors.

Cover design: International Science Group(isg-konf.com). ©

Cover art: International Science Group(isg-konf.com). ©

All rights reserved. Printed in the United States of America. No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher. The content and reliability of the articles are the responsibility of the authors. When using and borrowing materials reference to the publication is required.

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe and Ukraine. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science.

The recommended citation for this publication is:

Theories of pedagogy and the development of philological sciences: collective monograph / Miroshnyk S. – etc. –International Science Group. – Boston : Primedia eLaunch, 2023. 174 p. Available at : DOI – 10.46299/ISG.2023.MONO.PED.4

TABLE OF CONTENTS

1. COMPARATIVE ASPECTS OF PHILOLOGY		
1.1	Miroshnyk S. ¹ ANTHROPONYMS IN ENGLISH PHRASEOLOGICAL UNITS: HISTORICAL AND TYPOLOGICAL ASPECT ¹ Department of foreign languages and translation, Kyiv National Aviation University	6
1.2	Шульга С. ¹ , Кобякова І. ¹ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ГАЗЕТНОЇ ЛЕКСИКИ ¹ Сумський державний університет	13
2. EDUCATION		
2.1	Mezhiievskia I. ¹ , Maslovskiy V. ¹ USE OF CLOUD TECHNOLOGIES IN TEACHING INTERNAL MEDICINE IN MEDICAL UNIVERSITIES ¹ Department of internal medicine № 3 , National Pirogov Memorial Medical University, Vinnitsya, Ukraine	26
2.2	Mihalyuk A. ¹ ПЕРСПЕКТИВА ГЕНЕЗИСУ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ ¹ Boris Grinchenko Kyiv University	34
2.3	Miroshnichenko V. ¹ РОЛЬ КУРСАНТСЬКОЇ РАДИ У ФОРМУВАННІ УПРАВЛІНСЬКИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ¹ The Psychology, Pedagogy and Social and Economic Disciplines Department, National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine named after Bohdan Khmelnytskyi	42
2.4	Nikolaeva S. ¹ , Chernysh V. ¹ , Diachkova Y. ² , Synekop O. ³ APPROACHES TO DEVELOPMENT OF INTERCULTURAL COMMUNICATIVE COMPETENCE: STATUS QUO AND GLANCE AT THE FUTURE ¹ Department of pedagogy and methods of teaching foreign languages, Kyiv National Linguistic University ² Department of foreign languages of the Faculty of Economics, Kyiv Taras Shevchenko National University ³ Department of English for Engineering, Faculty of Linguistics, National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"	51
2.5	Umbetov A., ¹ Umbetova M. ¹ ENTWICKLUNG KONSTRUKTIVER FÄHIGKEITEN GRUNDSCHULLEHRER DURCH GEMEINSAMES LERNEN ¹ Pädagogisches Institut der Internationalen Universität Astana	67

2.6	Zhygalo I. ¹ DIGITAL TECHNOLOGIES OF MARKETING COMMUNICATION FOR HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS ¹ Department of Management of Organizations, Lviv Polytechnic National University	76
2.7	Федотова О. ¹ , Томаз І. ¹ МОДЕРНІЗАЦІЯ БАЗОВИХ ПРИНЦИПІВ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО ЧИ ЧАСТКОВО ДИСТАНЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ¹ Кафедра іноземних мов, Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	85
2.8	Федотова О. ¹ , Томаз І. ¹ ОСНОВНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРОЗОРОГО КОНКУРЕНТНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ¹ Кафедра іноземних мов, Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	101
2.8.1	ПРОЗОРЕ КОНКУРЕНТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ: ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ПОНЯТТЯ	102
2.8.1.1	КОНКУРЕНЦІЯ ТА ЇЇ РОЛЬ В ОСВІТІ	102
2.8.1.2	ЕКОСИСТЕМА ТА ЇЇ РОЛЬ У КОНКУРЕНТНО-ПРОЗОРОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	103
2.8.1.3	ВИЗНАЧЕННЯ ПРОЗОРОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	104
2.8.2	РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ ПРОЗОРОСТІ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ В ОСВІТІ	105
2.8.3	РОЛЬ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ ПРОЗОРОГО КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА	106
2.8.4	КРИТИКА ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ	109
2.8.5	ПРАКТИКИ ФОРМУВАННЯ ПРОЗОРОГО КОНКУРЕНТНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ	111
2.8.6	ПРОБЛЕМИ ТА ЇХ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРИ ВПРОВАДЖЕННІ ПРОЗОРОГО КОНКУРЕНТНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ	113
2.8.6.1	ТЕХНІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА ОБМЕЖЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ	113
2.8.6.2	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СПРАВЕДЛИВОСТІ ТА РІВНОСТІ ДЛЯ УЧНІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	114

2.8.6.3	РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМ ЗВОРОТНОГО ЗВ'ЯЗКУ В ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ	116
2.8.6.4	ВИМІРЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ	117
2.8.7	ВИСНОВОК	118
3.	LINGUISTICS	
3.1	Наливайко М. ¹ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИКЛАДАННЯ ДІАЛЕКТОЛОГІЇ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ¹ кафедра української мови та славістики, Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка	121
4.	PEDAGOGY OF SECONDARY SPECIAL EDUCATION	
4.1	Аксьонова О. ¹ , Авдєєва С. ¹ , Мінакова І. ¹ , Тонне О. ¹ , Букрєєва І. ² ТЕХНОЛОГІЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ, РОЗВИТКУ ЗДОРОВ'Я УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ¹ комунальний заклад «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради, кафедра реабілітаційної педагогіки та здорового способу життя ² Запорізька гімназія №62 Запорізької міської ради	131
5.	SOCIAL PEDAGOGY	
5.1	Чубенко В. ¹ ОСВІТА ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ¹ Черкаська медична академія	153
	REFERENCES	162

1.2 Особливості перекладу газетної лексики

Анотація.

Роботу присвячено проблемі перекладу статей газет і журналів з англійської мови на українську. Незважаючи на потужний розвиток таких засобів масової інформації, як радіо та телебачення, газети та журнали продовжують займати важливе місце в сучасному суспільстві. На сьогоднішній день англійська мова має статус міжнародного засобу спілкування, а отже більшість державних та іноземних інформаційних видань використовують її для передачі інформації читачу. Саме тому, постає потреба у якісному перекладі інформації газетних матеріалів.

Газетному стилю англійської мови притаманні різні стилістичні засоби, а також складна граматична побудова речень, що викликає певні труднощі під час перекладу. У статті пропонується аналіз специфіки перекладу англійських статей. У статті розглянуто лексичні, граматичні та стилістичні особливості газетних матеріалів. Проаналізовано особливості написання заголовків статей та відтворення їх українською мовою. Зазначено, що для якісного та адекватного перекладу досліджуваного стилю необхідно розуміти суть, зміст, комунікативну функцію та стилістичний ефект особливостей тексту; уміти розпізнавати фразеологізми, метафори, іронію тощо; мати усвідомленість та необхідні знання та уявлення про реальність, якій присвячений текст.

Ключові слова: газетна лексика, переклад, особливості перекладу, публіцистичний стиль, мова засобів масової комунікації.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день проблема перекладу англійської газетної лексики української мови є надзвичайно актуальною. В останні роки, лінгвісти мають велику зацікавленість до перекладу текстів газетного стилю, через основну його особливість: націленість на максимальний вплив на аудиторію за допомогою ЗМІ. Адже, у сучасному світі засоби масової

інформації мають значний вплив на свідомість та уяву людей, на розвиток культур та мов.

Незважаючи на те, що головною функцією ЗМІ доречно вважати донесення інформації до суспільства, але таке донесення зрідка має нейтральний характер. Але, в більшості випадків, основним завданням газетного стилю є донесення певної інформації з певної позиції, з метою досягнення бажаного впливу на читача. Переважно, подача інформації супроводжується прямим, або ж завуальованим способом вираженням подій, лінгвістичними засобами та прийомами, які мають викликати певну реакцію. Саме тому, професійний перекладач має вміти помічати та адекватно передавати інформацію враховуючи експресивні засоби при перекладі.

Для адекватного перекладу будь-якого тексту ЗМІ перекладач має точно передати засобами іншої мови не тільки інформаційний зміст тексту, але і його комунікативну або функціональну направленість. Можна сказати, що комунікативно-функціональна еквівалентність перекладу текстів ЗМІ є не менш важливою, ніж його семантична еквівалентність. Адже неадекватний переклад може призвести до неправильного розуміння цілого контексту, що у свою чергу може спричинити паніку суспільства через новини.

В кожного функціонального стилю є певні особливості, які мають вплив на процес перекладу. До основних рис газетного стилю належать: наявність економічно-політичної лексики; назв та імен; економія мовних засобів; використання характерних для цього стилю елементів розмовного стилю, кліше, жаргонізмів; використання аббревіатур та скорочень; використання неологізмів, емоційно-експресивної лексики; використання стилістичних засобів (метафори, епітети, риторичні питання, тощо).

Аналіз дослідження проблеми. Дослідженням особливостей перекладу газетних матеріалів займалися різні вчені-лінгвісти, такі як: Д. Х. Баранник, М. Д. Гладкий, Н. О. Павленко, А. М. Коваленко, В. А. Чабаненко, М. А. Гвенцадзе, Ч. Цзе та інші. Значна увага, що приділяється цій проблемі у науковій літературі,

свідчить про те, що дана тема є досить актуальною і потребує подальшого вивчення фахівцями.

В якості матеріалу для статті були проаналізовані новинні статті провідних англomовних видань, таких як: The Times, The Guardian та The Sun за 2022-2023 рік. Вибір матеріалу дослідження обумовлений тим фактом, що тексти даного жанру традиційно утворюють ядро газетного стилю, у зв'язку з чим найбільш чітко відображають риси досліджуваного стилю.

Метою роботи є намагання проаналізувати лексико-стилістичні особливості газетних текстів англomовних видань та особливості їх перекладу на українську мову.

Виклад основного матеріалу. У сучасній лінгвістиці немає чіткої усталеності щодо визначення стилю мови газет і журналів. Публіцистичний стиль трактується різними науковцями неоднаково. Науковці пропонують різні назви. Деякі українські мовознавці навіть пропонують виділяти не газетний, а інформаційний стиль. Та більшість дослідників ототожнюють поняття «публіцистичний стиль» і «газетний стиль».

Газетний стиль має широку сферу застосування, а саме: газети (паперові та онлайн-газети), суспільно-політичні журнали, телебачення та політична агітація.

Дослідники поділяють особливості газетного стилю на дві групи: лінгвістичні та екстралінгвістичні. Екстралінгвістичні особливості виокремлюють в іншу групу, адже газетний стиль спрямований на вплив, тобто не тільки доступно, точно та яскраво інформувати читача, але й викликати у нього певне ставлення до подій, спонукати до потреби зайняти певну громадську позицію та до певних дій, змінити погляди, або ж сформувати нові. До основних екстралінгвістичних факторів можна віднести: вид, тип та форму мови, специфіку медіа каналу, а також особливості аудиторії та невербальні комунікативні засоби. Лінгвістичні особливості текстів газетного стилю: вживання оцінної лексики, якій притаманне емоційне забарвлення; використання фразеологічних зворотів, газетних кліше, аббревіатур, скорочень та ін.; використання неологізмів, іншомовних слів, історизмів (посилань на історичні

події), функцією яких у статтях на актуальні теми є проведення історичних паралелей [33].

Переклад газетної лексики може викликати певні труднощі, оскільки вимагає врахування особливостей двох протилежних мов – англійської та української: синтаксичні та граматичні особливості англомовних і україномовних текстів газетного стилю.

Газетний стиль характеризується використанням особливої економічної, політичної, юридичної, військово-авіаційної лексики в аналітичних статтях; технічної та культурно-мистецької лексики як в аналітичних, так і в інформативних та розважальних статтях. Незалежно від теми висловлювання у статтях вживається багато експресивної, емоційно-забарвленої лексики, яка засвідчує їх небайдужість до порушеної теми. Суспільно-політична лексика в журналістській практиці зазвичай є інтернаціональною.

Вчені-лінгвісти у своїх працях відмічають у газетному стилі своєрідність у використанні часів і станів, високу питому вагу неособистих форм, велику кількість складних неологізмів, використання значної кількості термінів, особливо політичних та економічних, аббревіатур, газетних кліше, особливі форми введення прямої мови, безліч цитат, і розвинену систему різних способів передачі чужої мови, а також особливості порядку слів.

Серед основних граматичних та лексичних розбіжностей між мовою оригіналу (англійською) та мовою перекладу (українською) можна виділити наступні:

1. Поширеність дієслівних форм теперішнього часу в англійській мові в зворотному значенні, наприклад: Michael Gambon, Shakespearean actor who played Dumbledore, *dies* aged 82 (The Times, 28.09.2023, 15). Форма Past Simple вживається в текстах англійських газет лише за умови одночасного вживання прислівникових модифікаторів часу, що відносяться до минулого, а інфінітив використовується щодо майбутнього;

2. Використання великої кількості стилістичних прийомів.

При перекладі газетних текстів передусім необхідно адекватно трактувати зміст, прагматику та експресивність, враховуючи також специфіку термінології.

Суть адекватного перекладу полягає у використанні заміні і відповідностей. Якщо в перекладі неможливо передати всі елементи оригінального тексту, перекладач може вдаватися до еквівалентних заміні. Такі заміни можливі тому, що один і той самий ефект можна досягти різними стилістичними прийомами і той самий стилістичний прийом може виконувати різні функції. Уміння вдаватися до адекватних заміні, пожертвувати менш значущим заради досягнення еквівалентного ефекту вимагає від перекладача знань, креативності та винахідливості. Тільки за наявності цих якостей перекладач може досягти адекватності перекладу. Проблема адекватності значною мірою є проблемою правильного перекладу лексико-фразеологічних, граматичних і стилістичних відповідностей. Адекватність не слід розуміти у вузькому значенні. Поняття «адекватний переклад» включає три складові: правильна, точна і повна передача змісту; передача мовної форми оригінального тексту; бездоганна правильність мови, що послаблює переклад. Тож, прагнучи до адекватності, перекладач не повинен забувати, що мова перекладу має бути ідеально правильною [28].

Наявність стилістичних прийомів як основної відмінної риси англomовних газетних текстів викликає низку проблем при перекладі українською мовою щодо належної передачі їх змісту [37].

Адекватний переклад стилістичних прийомів завжди складний і вимагає глибоких знань і чудової лінгвістичної компетенції перекладача. Основними способами перекладу стилістичних прийомів з англійської мови на українську є: підібрати відповідний стилістичний прийом українською мовою, повну або часткову відповідність; застосувати семантичний переклад; перекладати дослівним перекладом; використовувати описовий переклад [38].

У газетному стилі автори можуть використовувати неологізми, навіть такі, які можуть вимагати пояснення в самому тексті, вступні речення, літературно-книжкові слова, та інші компоненти публіцистичного стилю.

При перекладі неологізмів професійному перекладачеві найчастіше допомагає контекст, але не можна спиратися лише на нього. Необхідно мати також фонові знання для адекватного перекладу. Найчастіше при перекладі неологізмів вживаються методи транслітерації та транскрипції, рідше методи калькування та описового перекладу. Наприклад, *coronaphobia* – коронафобія: при перекладі був використаний метод транслітерації, а у наступному прикладі метод калькування: *isodating* – ізопобачення [27].

Автори статей використовують фразеологізми, прислів'я та приказки, щоб надати тексту більшої виразності [34]. It became a word-of-mouth sensation and then *the sleeper hit* of lockdown, selling 12 million copies to date (The Times, 13.07.2022, 15). *Be it ever so humble, there's no place like home* (The Times, 13.09.2022, 15).

Вищенаведений приклад підтверджує, що фразеологізми є важливим складником текстів газетного стилю, адже вони є запорукою специфічної образності й експресивно-емоційної насиченості мови ЗМІ. Проблема перекладу фразеологізмів полягає в необхідності досягнути зміст виразу перед тим, як передавати його іншою мовою.

В газетному стилі найчастіше використовується метафора. Визнаною ознакою газетного стилю є вплив на читача, а метафора є саме тим засобом, який оживляє мову автора, роблячи його думку оригінальною, несподіваною, і тим самим посилюючи результативність комунікативного акту. Переклад метафори має відношення до вирішення цілої низки проблем, що пов'язані з філософією, лінгвістикою, літературою та культурою конкретної країни [30]. Наведемо приклади використання метафори: *Could the chancellor's bouji taste in footwear prove his Achilles' heel?* (The Times, 30.03.2023, 15).

Епітети часто використовуються в газетних матеріалах для привернення уваги, пожвавлення змісту, увиразнення думки, зменшення об'єму і концентрації думки, додають тексту певної мальовничості та насиченості [33]. *Lorna Slater has been told the Scottish government's flagship bottle and drinks container recycling scheme will be «catastrophic» for the craft beer sector* (The Times, 23.02.2023, 15). У

більшості випадків при перекладі епітети зберігають семантику, структуру, стилістичну функцію, тобто вони мають конгруентні відповідники в мові-реципієнті. Хоча є невелика кількість прикладів, при перекладі яких відбуваються структурні, семантичні, функціональні перетворення, а також і повне перетворення, тобто відбувається заміна іншим прийомом. Значні ускладнення виникають при перекладі метафоричних епітетів, що можуть бути виражені як атрибутивним, так і субстантивним словосполученням, або навіть їх комбінацією, загалом не властивим українському синтаксису. В таких випадках часто застосовується або перестановка елементів вихідної метафори, або компресія/декомпресія. У деяких випадках при перекладі метафоричного епітета потрібно мати на увазі розходження у традиційних асоціаціях, пов'язаних з тим чи іншим уявленням [31]. As a soloist with Birmingham Royal Ballet, he always felt like «the *black sheep* of the company», he says (The Times, 29.10.2023, 15).

Ще одна визначна риса газетних матеріалів – використання іронії. Це досягається за допомогою використання лексики високого стилю в нейтральному чи близькому до розмовного контекстах. Перекладачеві доведеться підшукати серед варіантних відповідників такі, які контрастують за тим самим принципом.

Крім того, особливістю текстів газетного стилю є переплетення книжної лексики та розмовної мови, тож в основі мови преси лежить книжково-повсякденна лексика. Особливо слід зазначити, що розмовні фрази та жаргонізми характерні для англійського газетного стилю, але не характерні для українських газет, важливо звернути на це увагу при перекладі.

Відмітимо, що для привернення уваги читача в тестах та у заголовках часто використовуються фрази з літературних творів, фільмів, серіалів, тощо. *WINTER IS COMING* UK weather: Fresh weather warnings for *ICE* after Storm Babet claimed seventh victim when woman in her 80s died (The Sun, 22.10.2023, 14). Також відмічається тенденція до виділення подібних висловлювань великими літерами, як можна помітити у вищезазначеному прикладі, де виділено «WINTER IS COMING» та «ICE», що взято з відомої книги «Пісня льоду й полум'я».

Використання подібних висловлювань авторами може залишатися неявним, якщо перекладач не володіє необхідною компетентністю та навичками.

Важливе місце серед усіх лінгвістичних засобів посідають газетні кліше. Зокрема, в англійських текстах газетного стилю часто трапляються такі звороти: *large majority*, *debate issue*, *main/growing/knotty/ problem* [36]. Наприклад: *The village with fewer than 1,000 people told The Sunday Times that cocaine was a «growing problem»»* (The Times, 25.06.2023, 15). *The pandemic proved, universally, that working from home functioned well for a large majority of employees and employers* (The Times, 08.09.2023, 15). Зазвичай переклад таких фраз не викликає труднощів у досвідчених перекладачів, але перекладачам-початківцям треба працювати над розширенням словникової бази газетних кліше.

Вчені відзначають що, в газетному стилі присутній великий відсоток абстрактних слів, але інформація, зазвичай, є доволі конкретною. А також, наявна велика кількість не тільки емоційної, скільки оціночної та експресивної лексики: *The sun SAYS BBC News' grotesque hypocrisy was laid bare with their headline for Brussels shootings* (The Sun, 17.10.2023, 14). Ця оцінність часто проявляється у виборі піднесеної лексики.

Наступним стилістичним засобом, який в газетному стилі зустрічається доволі часто є риторичні питання. Риторичні питання досить легко знайти в тексті, тому що автори часто використовують цей прийом після певного твердження. Під риторичним питанням розуміють «стилістичну фігуру, в якій поставлене запитання не потребує відповіді, а лише привертає увагу читача/слухача до того чи іншого явища». Риторичні питання в газетних статтях це так званий спосіб залучення читача у процес спільного міркування. Крім того, сама запитальна форма є більш емоційною та експресивною, що дозволяє ширше уявити ставлення автора до предмета обговорення. Використання подібних типів питання, з одного боку, дозволяє легко інтегрувати читача в хід роздумів автора, створити ілюзію живого спілкування, а з іншого, володіючи емоційно-експресивною складовою, впливає на почуття читача, залучаючи його на сторону автора [37]. *Europe seeks peace, not war. But will it be ready if war comes*

to Europe? (The Guardian, 17.10.2023, 13). Baillie Gifford Prize 2023: are these the best non-fiction books of the year? (The Times, 06.09.2023, 15).

При перекладі риторичних запитань особливих проблем порівняно з іншими засобами вираження не виникає. У процесі їх перекладу слід враховувати лише стилістичні та граматичні норми мови перекладу.

Іншим поширеним синтаксичним стилістичним прийомом є парцеляція, під якою розуміють «подання речення у формі двох або більше фраз з виразною метою» або стилістичний прийом, який «розділяє синтаксично зв'язний текст на інтонаційно розділені частини, розділені крапкою». Через використання парцеляції викладена інформація є більш стисненою, але водночас залишається зрозумілою для читача. Для газетних матеріалів характерна висока частотність використання стилістичного прийому парцеляції, який на рівні простого речення виконує функцію виділення й підкреслення, доповнення й уточнення, а також емоційного наголошення викладеної в ньому інформації. При перекладі, як правило, зберігається парцеляція, за винятком випадків, коли використання такого синтаксичного засобу при перекладі не порушує мовних норм і загального змісту висловлювання [37].

Зокрема, газетному стилю притаманне використання цитат, прямої мови, і своєрідну та розвинену систему різних способів передачі чужої мови. Одним з цих способів є скорочена, не дослівна передача мови з примітками журналіст через кому, а цитована мова використовується без лапок. Таку пряму мову називають «вільною прямою мовою», «адаптованою» або «невідзначеною». Але, багато й прямої мови, зазначеної лапками [34]. Наприклад: Israel-Hamas war live: Hospital blast «done by other team», says Biden, after Israel claims it has proof of failed rocket launch within Gaza (The Guardian, 18.10.2023, 13). Також, у тексті, та заголовках до статей, часто використовують цитати відомих людей, це підсилює інтерес читача до прочитання. *AXIS OF EVIL* Putin gleeful at Israel slaughter as it distracts from his Ukraine war, Hamas admits after terror strike on his birthday (The Sun, 12.10.2023, 14). У даному випадку автор застосував термін,

який був використаний Джорджем Бушем в 2002 році в щорічному зверненні до Конгресу.

Іноді цитата, яка наводиться в лапках, може мати іронічний зміст висловлювання. Лінгвісти також відмічають тенденцію до опущення артиклів.

При перекладі газетних статей слід звернути увагу на різноманітні аббревіатури, вони часто зустрічаються в заголовках та у тексті. Аббревіатури використовують для запобігання появи надмірної інформації в газетних матеріалах. Вони також допомагають авторам статей раціонально та ефективно використовувати місце на сторінках газет, забезпечувати організованість та чіткість газетного тексту, а також полегшувати сприйняття читачів щодо викладеної інформації [34].

Найчастіше аббревіатури потім розшифровуються в текстах або в повідомленнях. The Kyiv government has been pressing for months for the US to supply the *army tactical missile system (Atacms)*, which has a range of up to 190 miles (The Times, 07.09.2023, 15). Однак бувають випадки, коли зустрічаються найбільш поширені аббревіатури, до яких читач англomовних газет вже давно звик, наприклад: Record numbers of workers are leaving the *NHS* pension scheme amid the cost of living crisis (The Times, 16.10.2023, 15), де NHS – National Health Service.

Імена та назви досить часто використовуються в газетних матеріалах у скороченій формі. Зазвичай ці скорочення розшифровуються в тексті, тому що можуть бути невідомими широкому колу читачів, але є назви та імена до яких читачі газети вже давно звикли, і тому їх не потрібно тлумачити. But it may not survive a new threat: *JFK's* nuclear bunker could be lost to coastal erosion (The Times, 09.02.2023, 15). У цьому прикладі, «JFK's» мається на увазі John Fitzgerald Kennedy.

Перекладачі також стикаються з проблемою перекладу іншомовних слів у газетних матеріалах. Зазвичай, це слова латинського та французького походження. Проаналізувавши англomовні статті, можемо сказати, що здебільшого іншомовні слова використовуються у заголовках, але зустрічаються

й у самому тексті. Наведемо приклад в якому автор використовує французьке слово «*raconteur*»: Peter Ustinov was an Oscar-winning actor, writer and celebrated *raconteur* (The Times, 01.06.2023, 15). Тож, в таких випадках, перекладач має звернутися до іншомовного словника та дослідити повне значення слова.

Окремої уваги заслуговує газетний заголовок, адже він першочергово справляє враження на потенційного читача. Мета заголовку: коротко і швидко привернути увагу читача, зацікавити та «змусити» його перейти до прочитання тексту. Зазвичай, автори пишуть заголовки у сенсаційний спосіб, щоб викликати цікавість читача.

Відомо, що газетний заголовок є специфічним мовним явищем. Це тема багатьох наукових робіт, адже заголовок має свої особливості на різних мовах, тому процес перекладу газетних заголовків має певні труднощі через ці особливості. Перекладач повинен чітко розуміти зміст газетного заголовку та уміти передати його з мови оригіналу мовою перекладу, тобто, у нашому випадку, з англійської на українську, це пояснюється тим, що комбінація слів в заголовку підбирається таким чином, що заголовок може мати подвійний зміст, тому це дуже важливо розуміти [27].

У газетних заголовках часто використовують емоційно-забарвлені слова, фразеологізми, каламбури, алітерації, гру слів, епітети, риторичні питання, вигуки, цитати тощо.

The tsunami just keeps coming (The Guardian, 18.10.2023, 13), у заголовку статті використано алітерацію, а у статті йдеться мова про збільшення торгівлі наркотичними препаратами, очевидно, що такі заголовки не варто перекладати буквально.

У газетних заголовках присутні образні елементи мови, які можуть надати заголовку жвавості та виділяють їх з-поміж інших «сухих» заголовків [35]. Наприклад: NHS must modernise or die, says Labour (The Times, 11.10.2023, 15).

There's going to be beef: Pollard expects England to be «ruthless» against Springboks (The Guardian, 18.10.2023, 13), в заголовку використано гіперболу,

тобто перебільшення, саме такий заголовок приверне увагу читача до прочитання тексту.

Hope fades for India's moon lander after it fails to wake up (The Times, 25.09.2023, 15), в заголовку використана метафора, як засіб вираження емоцій.

Автори англomовних статей досить часто розбивають довгі статті або повідомлення на окремі частини, відокремлюючи їх додатковими заголовками. Так, автор намагається максимально зацікавити читача, щоб він дочитав статтю до кінця, та не перейшов до інших матеріалів. В більшості випадків, ці заголовки мало пов'язані з подальшим текстом, та мають більш яскраві помітні слова та вирази, які можуть ще більш ускладнити роботу перекладача, в деяких випадках, навіть заплутати.

При перекладі заголовків газетних матеріалів з англійської мови на українську варто враховувати наступне: 1. Для адекватного перекладу заголовку для початку потрібно ознайомитись зі змістом самої статті; 2. Слід мати на увазі, що відмінною рисою англomовних статей є використання певних граматичних конструкцій, а також, так званої, «заголовної лексики»; 3. Варто враховувати стилістичні прийоми, які використовують автори, а саме, метафори, епітети, алітерації, тощо [32].

Основним завданням перекладача є адекватна передача особливостей англomовного заголовку, тобто, необхідно передати не тільки зміст, але і форму заголовка, не порушуючи, звичайно, при цьому норм української мови і стилістичних норм, прийнятих в українських газетах.

Висновки.

Беручи до уваги усе вищесказане, можна зробити висновок, що викладений в статті матеріал тільки підтверджує труднощі та багатогранність перекладу газетного стилю, а також різноманітність мовних та позамовних чинників, що впливають на перекладацькі рішення. Під час перекладу газетних матеріалів виникає питання чи потрібно передавати своєрідність тексту та його стилістичні особливості, а якщо так, то якими засобами. Однак відсутність регламентованих рішень дає перекладачеві можливість для творчості.

Можна виокремити основні проблеми перекладу газетних матеріалів: використання фразеологізмів, стійких виразів, фраз з пісень, літературних творів, фільмів тощо; використання різноманітних стилістичних засобів; використання розмовних форм; використання абревіатур, скорочених форм прізвищ та прізвицьк відомих особистостей. З одного боку вищенаведене залучає більше читачів, а з іншого створює певні труднощі для перекладачів.

Тож, для того щоб перекладач мав змогу чітко, легко та достовірно перекладати текст газетного стилю, він має: постійно поповнювати свої знання в області фразеології мови, яка вивчається; вивчати культуру та новини цієї країни, з метою повного та глибокого уявлення про сьогоденні реалії; починати переклад статті та заголовку тільки після повного її ознайомлення.

На основі проаналізованого матеріалу англomовних періодичних видань зазначаємо: адекватність під час перекладання газетної лексики можна досягнути в тому разі, коли збережено комунікативну функцію та смислове навантаження висловлювань осіб, котрі передають інформацію. Проведене дослідження підтвердило, що найважливішим під час перекладу є досягнення адекватності перекладу.